

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI (EU) 2015/720,
annettu 29 päivänä huhtikuuta 2015,
direktiivin 94/62/EY muuttamisesta kevyiden muovisten kantokassien kulutuksen vähentämisen
osalta
(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 114 artiklan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksikössä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon ⁽¹⁾,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon ⁽²⁾,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksiköstä ⁽³⁾,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Kun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/62/EY ⁽⁴⁾ hyväksyttiin, tavoitteena oli yhdenmukaistaa kansalliset toimenpiteet pakkausten ja pakkausjätteiden ympäristövaikutusten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi. Vaikka muoviset kantokassit ovat kyseisessä direktiivissä tarkoitettuja pakkauksia, direktiivissä ei säädetä muovisten kantokassien kulutusta koskevista erityisistä toimenpiteistä.
- (2) Muovisten kantokassien nykyinen kulutuksen taso johtaa runsaaseen roskaantumiseen ja tehottomaan resurssien käyttöön, ja ilman lisätoimia kulutuksen odotetaan lisääntyvän. Muovisten kantokassien aiheuttama roskaantuminen saastuttaa ympäristöä ja pahentaa vesistöjen roskaantumisen laajalle levinnyttä ongelmaa, joka uhkaa vesien ekosysteemejä maailmanlaajuisesti.
- (3) Lisäksi muovisten kantokassien kertymisellä ympäristöön on selvästi kielteinen vaikutus tiettyihin talouden toimintoihin.
- (4) Unionissa käytettävistä muovisista kantokasseista selvästi suurin osa on paksuudeltaan alle 50 mikronia, jäljempänä 'kevyet muoviset kantokassit', ja niitä käytetään uudelleen huomattavasti harvemmin kuin paksumpia muovisia kantokasseja. Näin ollen kevyistä muovisista kantokasseista tulee nopeammin jätettä ja ne aiheuttavat keveytensä vuoksi helpommin roskaantumista.
- (5) Kevyiden muovisten kantokassien nykyiset kierrätysasteet ovat hyvin alhaiset, ja monien käytännön ongelmien ja taloudellisten vaikeuksien vuoksi ne eivät todennäköisesti kohoa merkittäville tasoille lähitulevaisuudessa.
- (6) Jätehierarkiassa ensisijaista on ehkäiseminen. Muovisia kantokasseja voidaan käyttää moneen tarkoitukseen, ja niitä käytetään myös tulevaisuudessa. Sen varmistamiseksi, että tarvittavat muoviset kantokassit eivät päädy jätteenä ympäristöön, olisi oltava käytössä asianmukaisia toimenpiteitä ja kuluttajille olisi tiedotettava jätteiden asianmukaisesta käsittelystä.
- (7) Muovisten kantokassien kulutuksen taso vaihtelee huomattavasti eri puolilla unionia kulutustottumusten, ympäristötietoisuuden sekä jäsenvaltioiden toimien tehokkuuden mukaisesti. Jotkin jäsenvaltiot ovat onnistuneet vähentämään muovisten kantokassien kulutuksen määrää huomattavasti siten, että keskimääräinen kulutuksen taso niissä seitsemässä jäsenvaltiossa, joissa on saatu parhaimmat tulokset, on vain noin 20 prosenttia unionin keskimääräisestä kulutuksesta.

⁽¹⁾ EUVL C 214, 8.7.2014, s. 40.

⁽²⁾ EUVL C 174, 7.6.2014, s. 43.

⁽³⁾ Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 16. huhtikuuta 2014 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä), ja neuvoston ensimmäisen käsittelyn kanta, vahvistettu 2. maaliskuuta 2015 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä). Euroopan parlamentin kanta, vahvistettu 28. huhtikuuta 2015 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 94/62/EY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1994, pakkauksista ja pakkausjätteistä (EYVL L 365, 31.12.1994, s. 10).

- (8) Kevyiden muovisten kantokassien nykyisen kulutuksen määrää koskevien tietojen saatavuus ja tarkkuus vaihtelevat jäsenvaltioittain. Kulutusta koskevat tarkat ja vertailukelpoiset tiedot ovat välttämättömiä, jotta voidaan arvioida vähennystoimenpiteiden tehokkuutta ja varmistaa yhdenmukaiset edellytykset täytäntöönpanolle. Siksi on kehitettävä yhteisiä menetelmiä, joilla lasketaan kevyiden muovisten kantokassien vuosittainen kulutus henkeä kohti, jotta voidaan seurata edistymistä kyseisten kassien kulutuksen vähentämisessä.
- (9) On myös osoitettu, että kuluttajavalistus on ratkaisevan tärkeää muovisten kantokassien vähentämistavoitteen saavuttamiselle. Sen vuoksi on aiheellista ponnistella institutionaalisella tasolla tietoisuuden lisäämiseksi muovisten kantokassien käytön ympäristövaikutuksista ja pyrkiä luopumaan siitä nykyisestä käsityksestä, että muovi olisi harmiton ja halpa materiaali.
- (10) Jotta voidaan edistää kestäviä vähennyksiä kevyiden muovisten kantokassien keskimääräisessä kulutuksen tasossa, jäsenvaltioiden olisi toteutettava toimenpiteitä, joilla huomattavasti vähennetään kevyiden muovisten kantokassien kulutusta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2008/98/EY⁽¹⁾ säädettyjen unionin jätepolitiikan yleisten tavoitteiden ja jätehierarkian mukaisesti. Tällaisissa vähennystoimenpiteissä olisi otettava huomioon muovisten kantokassien tämänhetkiset kulutuksen tasot yksittäisissä jäsenvaltioissa siten, että korkeammat tasot edellyttävät kunnianhimoisempia toimia, ja jo saavutetut vähennykset. Jotta voidaan seurata edistymistä kevyiden muovisten kantokassien kulutuksen vähentymisessä, kansallisten viranomaisten on tarpeen toimittaa tietoja niiden kulutuksesta direktiivin 94/62/EY 12 artiklan mukaisesti.
- (11) Jäsenvaltioiden toimenpiteisiin voi kuulua taloudellisia ohjauskeinoja, kuten hinnoittelua, veroja ja maksuja, jotka ovat osoittautuneet erityisen tehokkaiksi pyrkimyksissä vähentää muovisten kantokassien kulutusta, sekä markkinoille saattamista koskevia rajoituksia, kuten kieltöjä, poiketen siitä, mitä direktiivin 94/62/EY 18 artiklassa säädetään, edellyttäen että nämä rajoitukset ovat oikeasuhteisia ja syrjimättömiä.
- (12) Nämä toimenpiteet voivat vaihdella sen mukaan, mitkä ovat kevyiden muovisten kantokassien ympäristövaikutukset, kun niitä hyödynnetään tai ne poistetaan käytöstä, kuten niiden kierrätys- ja kompostointiominaisuudet, kestävyys tai erityinen käyttötarkoitus sekä sen mukaan, mitkä ovat kevyiden muovisten kantokassien korvaamisen mahdolliset haitalliset vaikutukset.
- (13) Jäsenvaltiot voivat päättää poikkeuksesta sellaisten kevyiden muovisten kantokassien osalta, joiden paksuus on alle 15 mikronia, jäljempänä 'erittäin kevyet muoviset kantokassit', jos niitä käytetään irtomyynissä olevien elintarvikkeiden kuluttajapakkauksina, kun tämä on tarpeen hygieniasyistä, tai kun niiden käyttö auttaa ehkäisemään elintarvikkeiden hävikkiä.
- (14) Jäsenvaltiot voivat vapaasti käyttää tuloja, jotka saadaan direktiivin 94/62/EY nojalla toteutetuista toimenpiteistä, joilla pyritään saavuttamaan kevyiden muovisten kantokassien kulutuksen kestävä vähentäminen.
- (15) Kuluttajavalistusohjelmilla yleisesti ja lapsille tarkoitetuilla koulutusohjelmilla voi olla huomattava merkitys muovisten kantokassien kulutuksen vähentämisessä.
- (16) Eurooppalaisessa standardissa EN 13432 "Vaatimukset pakkauksille, jotka ovat hyödynnettävissä kompostoinnin ja biohajoamisen avulla. Testausmenettely ja arviointiperusteet pakkauksen hyväksynnälle" vahvistetaan ominaisuudet, jotka materiaalilla on oltava, jotta sitä pidetään "kompostoitavana" eli sitä voidaan kierrättää jätteen kompostoinnin ja anaerobisen mädätyksen käsittävän orgaanisen hyödyntämisprosessin avulla. Komission olisi pyydettävä Euroopan standardointikomiteaa kehittämään erillinen standardi kotikompostoitavia pakkauksia varten.
- (17) On tärkeää varmistaa, että biohajoavia ja kompostoitavia muovisia kantokasseja koskevat etiketit tai merkinnät tunnustetaan kaikkialla unionissa.
- (18) Joissakin muovisissa kantokasseissa on niiden valmistajan merkintä "oxo-biohajoava" tai "oxo-hajoava". Tällaisissa kasseissa perinteisiin muoveihin on sekoitettu lisäaineita. Näiden lisäaineiden ansiosta muovi pilkkoutuu ajan mittaan pieniksi hiukkasiksi, jotka jäävät ympäristöön. Näin ollen voi olla harhaanjohtavaa käyttää tällaisista kasseista nimitystä "biohajoava", koska ne eivät välttämättä tarjoa ratkaisua roskaamiseen ja voivat päinvastoin lisätä ympäristön saastumista. Komission olisi tarkasteltava, millainen vaikutus oxo-hajoavien muovisten kantokassien käytöllä on ympäristöön, ja annettava asiasta Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomus, johon kuuluu tarvittaessa toimenpiteet niiden kulutuksen rajoittamiseksi tai niiden haitallisten vaikutusten vähentämiseksi.

(¹) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta (EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3).

- (19) Muovisten kantokassien kulutuksen vähentämistä koskevien jäsenvaltioiden toimenpiteiden olisi johdettava kevyiden muovisten kantokassien kulutuksen kestävään vähenemiseen, eikä niiden tulisi aiheuttaa pakkauksien kokonaistuotannon kasvua.
- (20) Tällä direktiivillä säädettävät toimenpiteet noudattavat komission tiedonantoa ”Etenemissuunnitelma kohti resurssitehokasta Eurooppaa”, ja niillä pyritään edistämään toimia merten roskaantumisen ehkäisemiseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/56/EY mukaisesti ⁽¹⁾.
- (21) Direktiivi 94/62/EY olisi näin ollen muutettava,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Muutetaan direktiivi 94/62/EY seuraavasti:

1) Lisätään 3 artiklaan kohdat seuraavasti:

- ”1a. ’muovilla’ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (*) 3 artiklan 5 kohdassa tarkoitettua polymeeria, johon on saatettu lisätä lisäaineita tai muita aineita ja joka soveltuu kantokassien pääraakennesaksiksi;
- 1b. ’muovisilla kantokasseilla’ kantokahvallisia tai kantokahvattomia muovista valmistettuja kantokasseja, joita tarjotaan kuluttajille tavaroiden tai tuotteiden myyntipisteessä;
- 1c. ’kevyillä muovisilla kantokasseilla’ muovisia kantokasseja, joiden paksuus on alle 50 mikronia;
- 1d. ’erittäin kevyillä muovisilla kantokasseilla’ muovisia kantokasseja, joiden paksuus on alle 15 mikronia ja joita tarvitaan hygieniasyistä tai joita käytetään irtomyynissä olevien elintarvikkeiden kuluttajapakkauksina silloin, kun niiden käyttö auttaa ehkäisemään elintarvikkeiden hävikkiä;
- 1e. ’oxo-hajoavilla muovisilla kantokasseilla’ muovisia kantokasseja, jotka on tehty muovimateriaaleista, jotka sisältävät sellaisia lisäaineita, jotka toimivat katalysaattorina muovimateriaalin pilkkoutumisessa mikrorakeiseksi.

(*) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006, annettu 18 päivänä joulukuuta 2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta (EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1).”

2) Lisätään 4 artiklaan kohdat seuraavasti:

”1a. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä, joilla pyritään saavuttamaan kevyiden muovisten kantokassien kulutuksen kestävä väheneminen alueellaan.

Näihin toimenpiteisiin voi kuulua kansallisia vähennystavoitteita, taloudellisten ohjauskeinojen ylläpito tai käyttöönotto sekä markkinoille saattamisen rajoituksia poiketen siitä, mitä 18 artiklassa säädetään, edellyttäen että nämä rajoitukset ovat oikeasuhteisia ja syrjimättömiä.

Nämä toimenpiteet voivat vaihdella sen mukaan, mitkä ovat kevyiden muovisten kantokassien ympäristövaikutukset, kun niitä hyödynnetään tai ne poistetaan käytöstä, niiden kompostointiominaisuudet, kestävyys tai erityinen käyttötarkoitus.

Jäsenvaltioiden toteuttamiin toimenpiteisiin on kuuluttava jompikumpi tai molemmat seuraavista:

- a) hyväksytään toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että vuosittaisen kulutuksen taso ei ylitä 90 kevyttä muovista kantokassia henkeä kohti 31 päivään joulukuuta 2019 mennessä ja 40 kevyttä muovista kantokassia henkeä kohti 31 päivään joulukuuta 2025 mennessä, tai vastaavia painon avulla ilmaistuja tavoitteita. Erittäin kevyet muoviset kantokassit voidaan jättää kansallisten kulutustavoitteiden ulkopuolelle;
- b) hyväksytään ohjauskeinoja, joilla varmistetaan, että 31 päivään joulukuuta 2018 mennessä kevyitä muovisia kantokasseja ei jaeta ilmaiseksi tavaroiden ja tuotteiden myyntipisteissä, paitsi jos yhtä tehokkaita ohjauskeinoja otetaan käyttöön. Erittäin kevyet muoviset kantokassit voidaan jättää näiden toimenpiteiden ulkopuolelle.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/56/EY, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, yhteisön meriympäristöpolitiikan puitteista (meristrategiadirektiivi) (EUVL L 164, 25.6.2008, s. 19).

Jäsenvaltioiden on raportoitava 27 päivästä toukokuuta 2018 alkaen kevyiden muovisten kantokassien vuosittaisesta kulutuksesta antaessaan tietoja pakkauksista ja pakkausjätteistä komissiolle 12 artiklan mukaisesti.

Komissio hyväksyy 27 päivään toukokuuta 2016 mennessä täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan menetelmä kevyiden muovisten kantokassien vuosittaisen kulutuksen laskemiseksi henkeä kohti ja mukautetaan 12 artiklan 3 kohdan mukaisesti vahvistetut raportointitulokset. Tämä täytäntöönpanosäädös hyväksytään 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudattaen.

1b. Jäsenvaltiot voivat toteuttaa sellaisia toimenpiteitä kuin taloudellisia ohjauskeinoja ja kansallisia vähennystavoitteita kaikkien muovisten kantokassien osalta riippumatta niiden paksuudesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 15 artiklan soveltamista.

1c. Komission ja jäsenvaltioiden on ainakin ensimmäisen vuoden kuluessa 27 päivästä marraskuuta 2016 kannustettava aktiivisesti julkisia tiedotus- ja tietoisuutta lisääviä kampanjoita kevyiden muovisten kantokassien liiallisen kulutuksen haitallisista ympäristövaikutuksista.”

3) Lisätään artikla seuraavasti:

”8 a artikla

Biohajoavia ja kompostoitavia muovisia kantokasseja koskevat erityistoimenpiteet

Komissio hyväksyy 27 päivään toukokuuta 2017 mennessä täytäntöönpanosäädöksen, jossa vahvistetaan etikettien tai merkintöjen eritelmät, jotta varmistetaan biohajoavien ja kompostoitavien muovisten kantokassien tunnistaminen kaikkialla unionissa ja annetaan kuluttajille oikeaa tietoa tällaisten kassien kompostointiominaisuuksista. Tämä täytäntöönpanosäädös hyväksytään 21 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua sääntelymenettelyä noudattaen.

Jäsenvaltioiden on varmistettava viimeistään 18 kuukauden kuluttua täytäntöönpanosäädöksen hyväksymisestä, että biohajoavat ja kompostoitavat muoviset kantokassit merkitään kyseisessä täytäntöönpanosäädöksessä vahvistettujen eritelmien mukaisesti.”

4) Lisätään artikla seuraavasti:

”20 a artikla

Kertomus kevyiden muovisten kantokassien kulutuksesta

1. Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle 27 päivään marraskuuta 2021 mennessä kertomuksen, jossa arvioidaan 4 artiklan 1 a kohdan mukaisten toimenpiteiden tehokkuutta unionin tasolla roskaantumisen torjunnassa, kuluttajakäyttäytymisen muuttamisessa ja jätteiden syntymisen ehkäisemisessä. Jos arviointi osoittaa, että toteutetut toimenpiteet eivät ole tehokkaita, komissio tarkastelee muita mahdollisia keinoja kevyiden muovisten kantokassien kulutuksen vähentämiseksi, mukaan lukien realististen ja saavutettavissa olevien tavoitteiden asettaminen unionin tasolla, ja esittää tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen.

2. Komissio antaa 27 päivään toukokuuta 2017 mennessä Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen, jossa tarkastellaan oxo-hajoavien muovisten kantokassien käytön vaikutuksia ympäristöön, ja esittää tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen.

3. Komissio arvioi 27 päivään toukokuuta 2017 mennessä, mitä elinkaaren aikaisia vaikutuksia on eri mahdollisuuksilla vähentää kevyiden muovisten kantokassien kulutusta, ja esittää tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen.”

5) Korvataan 22 artiklan 3 a kohdan ensimmäinen alakohta seuraavasti:

”3a. Edellyttäen, että 4 artiklassa asetetut tavoitteet ja 6 artiklassa asetetut tavoitteet saavutetaan, jäsenvaltiot voivat saattaa 4 artiklan 1 a kohdan säännökset ja 7 artiklan säännökset osaksi kansallista lainsäädäntöään toimivaltaisten viranomaisten ja asianomaisten toimialojen välisillä sopimuksilla.”

2 artikla

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 27 päivänä marraskuuta 2016. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

3 artikla

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

4 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Strasbourgissa 29 päivänä huhtikuuta 2015.

Euroopan parlamentin puolesta

Puhemies

M. SCHULZ

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

Z. KALNIŅA-LUKAŠEVICA
